StudentBounty.com

ID-DIRETTORAT GĦAL KWALITÀ U STANDARDS FL-EDUKAZZJONI
Id-Dipartiment tal-Kurrikulu u l-eLearning
It-Taqsima tal-Assessjar Edukattiv
L-Eżamijiet Annwali għall-Iskejjel Sekondarji 2013

Rotta

IT-TIELET SENA L-ISTORJA (ĠENERALI) IL-ĦIN: SIEGĦA U NOFS

L-Isem: ______________________________ **Il-Klassi:** ______________

1. Aqta' l-kelma li ma taqbilx mal-oħrajn. L-ewwel waħda hi mogħtija bħala eżempju.

1.1	*l-Isqof*	*l-Inkwiżitur*	~~*il-Ħakem tal-Imdina*~~	*Il-Gran Mastru*
1.2	Il-Berġa ta' Kastilja	Il-Berġa t'Aragona	Il-Berġa tar-Russja	Il-Berġa tal-Italja
1.3	Mondion	Valperga	Firenzuola	Caravaggio
1.4	La Cassiére	Cotoner	Duzina	Perellos
1.5	Forti Chambray	Forti Sant'Anġlu	Forti Sant'Jiermu	Forti San Mikiel
1.6	galera	vaxxel	galjun	katamaran
1.7	Tas-Sliema	Bormla	L-Isla	Il-Birgu
1.8	it-tkabbir tal-qoton	l-industrija tas-sibi	it-turiżmu	it-tarzna
1.9	arkużin	*buonavoglia*	bidwi	qalfat

(Total: 8 marki)

2. Kompli dawn biex tifforma sentenzi dwar il-ħakma tal-Kavallieri f'Malta.

2.1 Wara li rebħu l-Assedju l-Kbir, il-Kavallieri bnew ______________________ (1)

2.2 It-toroq ewlenin tal-Belt Valletta nbnew għamla ta' ______________________ (1)

2.3 Il-Mandraġġ tħaffer biex iservi ta' ______________________ (1)

2.4 Il-bereġ kienu ______________________ (1)

2.5 Is-*Sacra Infermeria* kienet ______________________ (1)

2.6 Is-sibi kien importanti għall-Maltin għax ______________________ (1)

2.7 Il-Lazzarett kien sptar ______________________ (1)

2.8 Fl-1693 kien sar terremot qawwi li ______________________ (1)

(Total: 8 marki)

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

3. Ħares lejn dawn is-sorsi u wieġeb il-mistoqsijiet dwarhom.

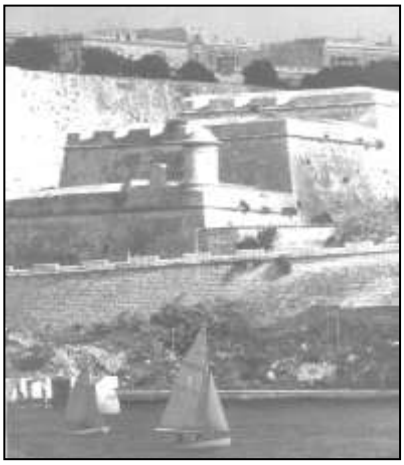

Sors A

Sors B

3.1 Sors A u B juru binjiet li jinsabu fil- ____________________ (1)

3.2 L-arkitett mibgħut mill-Papa li għamel il-pjanta ta' din il-belt kien ____________ (1)

3.3 Semmi **żewġ** vantaġġi strateġiċi li kellha din il-belt mibnija minn dan l-arkitett.

____

____________________ (2)

3.4.1 Sors A juri parti mis- __________ li jdawru din il-belt. (1)

3.4.2 X'tinnota dwar il-binja tagħhom? Għaliex dawn kienu meqjusa bħala difiża tajba għal dak iż-żmien?

____

____

____________________ (3)

3.5.1 Sors B juri knisja importanti. Min kien il-perit Malti li bnieha? __________ (1)

3.5.2 Kif inhi magħrufa din il-knisja llum? ____________________ (1)

3.5.3 Għaliex fi żmien il-Kavallieri din kienet meqjusa bħala 'Knisja Konventwali'?

____

____________________ (2)

3.5.4 Semmi artist barrani li sebbaħ din il-knisja minn ġewwa. __________ (1)

3.5.5 Semmi eżempju ta' xi xogħol artistiku li nsibu f'din il-knisja.

____________________ (1)

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

3.6 Għaliex il-Belt Valletta għadha importanti llum?

____

____ (2)

(Total: 16-il marka)

4. Ħares lejn dawn is-sorsi u wara wieġeb il-mistoqsijiet dwarhom.

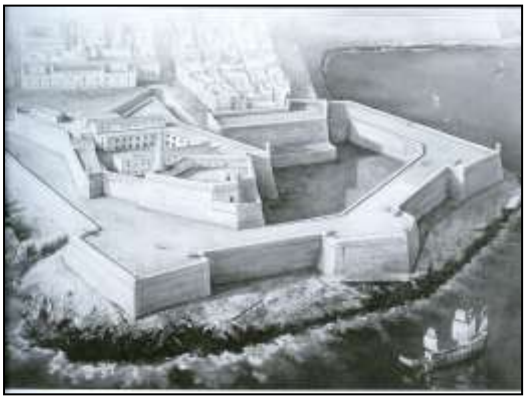

Sors C

Sors D

4.1 Sorsi C u D għandhom x'jaqsmu mad- __________________ tal-Gżejjer Maltin fi żmien il-Kavallieri. (1)

4.2.1 Sors C juri l-Forti __________________ li nbena fil-ponta tal-Belt Valletta. (1)

4.2.2 Dan il-forti nbena (QABEL / WARA) l-Assedju l-Kbir. (1)

4.2.3 Għaliex dan il-forti nbena f'dan il-post?

____ (1)

4.2.4 X'kien ġralu dan il-forti matul l-Assedju l-Kbir?

____ (1)

4.3.1 Sors D juri t-Torri ta' (*Lascaris* - *Cotoner* - *de Paule* - *Wignacourt*) li nbena f'(*Wied il-Għajn* - *San Pawl il-Baħar* - *Wied iż-Żurrieq* - *Għajn Tuffieħa*). (2)

4.3.2 X'kien l-għan li għalih inbena dan it-torri?

____ (1)

4.3.3 X'rabta kien hemm bejn dan it-torri u s-suldati tad-dejma?

____ (1)

4.3.4 Xi snin ilu dan it-torri kien restawrat minn għaqda nongovernattiva. X'jisimha din l-għaqda?

____ (1)

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

4.4. Għaliex inizjattivi bħal dawn huma utli għall-ekonomija ta' Malta?

____

4.5 X'kien għamel il-Gran Mastru De Redin biex isaħħaħ id-difiża ta' Malta mill-għadu?

____ (2)

4.6 Semmi forti oħra mibnija mill-Kavallieri li kienet tħares l-inħawi tal-portijiet.

____ (1)

4.7.1 Liema kienet il-fortifikazzjoni ewlenija f'Għawdex fi żmien il-Kavallieri?

____ (1)

4.7.2 X'periklu kellhom dawk l-Għawdxin li kien ikollhom jaqsmu l-fliegu lejn Malta fi żmien il-Kavallieri?

____ (1)

(Total: 16-il marka)

5. Agħżel billi timmarka [✓] f'KOLONNA A jew f'KOLONNA B il-ġrajja li seħħet l-ewwel minnhom it-tnejn. L-ewwel waħda hi mogħtija bħala eżempju.

	Kolonna A		Kolonna B	
5.1	*L-Imperatur Karlu V ta l-Gżejjer Maltin lill-Kavallieri.*		*Il-Kavallieri tkeċċew minn Rodi.*	✓
5.2	Il-Kavallieri bnew l-Forti Sant'Jiermu.		Il-Kavallieri waslu Malta u marru joqogħdu fil-Birgu.	
5.3	Il-Kavallieri u l-Maltin rebħu l-Assedju l-Kbir.		Il-Kavallieri bdew jibnu l-Belt Valletta.	
5.4	Il-Kavallieri qegħdu l-ewwel ġebla tal-Belt Valletta.		Miet il-Gran Mastru La Vallette.	
5.5	Il-Kavallieri tkeċċew mill-Gżejjer Maltin.		Napuljun ħa f'idejh il-Ġżejjer Maltin.	
5.6	Il-perit Franċiż Mondion wasal Malta.		Nbena t-Teatru Manoel fil-Belt Valletta.	
5.7	Terremot qawwi laqat lil Malta fl-1693.		L-Imdina rrestawrata mill-Gran Mastru Vilhena.	

(Total: 6 marki)

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

6. Aqra dan is-sors u wara wieġeb il-mistoqsijiet dwaru.

'Il-galeri kien ikollhom madwar 28 moqdief fuq kull naħa, kull moqdief kien jinġibed minn ħames ilsiera bilqiegħda ħdejn xulxin fuq bank tal-injam. Ġeneralment il-qaddiefa kienu Misilmin jew ħabsin Insara. Kien hemm oħrajn li kienu jbigħu lilhom infushom biex jaqdfu għal xi snin. Dawn il-qaddiefa voluntiera kienu jissejħu *buonavoglie* u kienu jirċievu bejn 30 u 40 skud bħala ħlas…l-ilsiera Musulmani u l-ħabsin Insara kienu jinżammu marbuta b'katina u ħolqa mal-bank minn sieqhom ix-xellugija. Il-bankijiet tal-qaddiefa bilkemm kienu żewġ piedi wisgħin u sitt piedi twal. Fuq dan l-ispazju ristrett, il-ħames ilsiera kien ikollhom jaqdfu, jieklu, jixorbu u jorqdu.'

Sors E. Addattat minn *Knights, Corsairs and Slaves in Malta, An eyewitness account,* Thomas Freller, Malta, 1999, p. 42.

6.1 Dwar liema aspett tal-istorja tal-Kavallieri f'Malta jitratta sors E?

____ (1)

6.2 Semmi t-**tliet** tipi ta' qaddiefa li jissemmew fis-sors.

______________ ______________ ______________ (3)

6.3 Min kienu l-*buonavoglie*?

____ (1)

6.4 Għaliex il-*buonavoglie* ma kinux jintrabtu bil-ktajjen mal-bank bħall-qaddiefa l-oħra?

____ (2)

6.5 Xi jġiegħlek tikkonkludi mis-silta li l-ħajja ta' dawn il-qaddiefa xejn ma kienet tajba?

____

____ (2)

6.6 Għaliex il-Kavallieri kienu jżommu għadd ġmielu ta' lsiera f'Malta?

____ (2)

6.7 Kif kienu jsibu ruħhom f'Malta dawn l-ilsiera?

____ (1)

(Total: 12-il marka)

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

7. Ħares lejn dawn is-sorsi u wara wieġeb il-mistoqsijiet kollha dwarhom.

Sors F

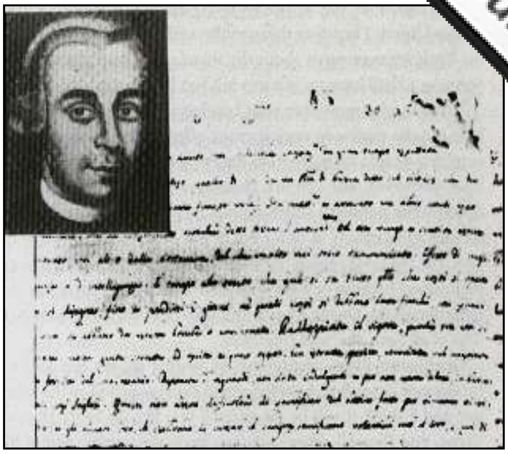

Sors G

7.1 Ma' liema żmien fl-istorja ta' Malta għandhom x'jaqsmu sors F u G?

____ (1)

7.2 Sors F juri l-Ġeneral Franċiż ____________________ nieżel l-art fil-Port il-Kbir. (1)

7.3 Min taħseb li kienu dawk in-nies li jidhru qed jilqgħuh?

____ (1)

7.4 Xi skuża ġab dan il-ġeneral biex ikun jista' jidħol fil-Port il-Kbir?

____ (1)

7.5 Min kien il-Gran Mastru li mexxa lill-Kavallieri f'dak iż-żmien? ____________________ (1)

7.6 X'ġara mill-Kavallieri ftit ġranet wara li seħħet din il-ġrajja?

____ (1)

7.7 Min kien il-patrijott Malti ta' dak iż-żmien li jidher f'sors G? ____________________ (1)

7.8 X'involviment kellu dan il-persunaġġ fil-ġrajjiet li kienu qed iseħħu f'Malta f'dak iż-żmien?

____ (2)

7.9 X'taħseb li seta' kien fiha l-ittra li tidher fis-sors miktuba bl-idejn minn dan il-persunaġġ?

____ (2)

7.10.1 X'għamlu l-Maltin fit-2 ta' Settembru 1798?

____ (1)

7.10.2 X'ġara mill-Franċiżi li kien hawn f'Malta bejn Settembru 1798 u Settembru 1800?

____ (2)

(Total: 14-il marka)

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

8. Agħżel WAĦDA minn dawn it-temi u ikteb fit-tul dwarha.

8.1 X'kienet l-Inkwiżizzjoni? Kif u għaliex daħlet f'Malta? X'effett ħalliet fuq il-ħajja tal-Maltin?

8.2 Agħżel **erbgħa** minn dawn u ikteb paragrafu fuq kull wieħed:

(a) Il-Belt Valletta bħala ċentru amministrattiv, kulturali u kummerċjali
(b) L-importanza tal-Birgu bħala belt marittima fi żmien il-Kavallieri
(c) Ir-restawr tal-Imdina mill-Gran Mastru de Vilhena
(d) Xi karatteristiċi ewlenin tar-raħal antik Malti
(e) L-Akwidott ta' Wignacourt

8.3 X'fortifikazzjonijiet bnew il-Kavallieri biex iħarsu l-portijiet ewlenin u x-xtajtiet tal-Gżejjer Maltin mill-għadu?

(Total: 20 marka)

StudentBounty.com

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers